

Rijnlandse heulbanknaam komt dat nog eens onderstrepjen.

Een moeilijkheid vormen de namen *porremes*, *porrelmes*, *afpaarmes*. Men kan daarmee twee kanten uit: ofwel er is verband met een werkwoord *porren* (vgl. V a k t a a l, noot 6 pag. 188), ofwel men heeft te denken aan het woord *poer*, dat ook een houten stellage kan benamen. Men vindt *klompenpoer* als heulbanknaam bij H. W. Heuvel, *Oud-Achterhoeks Boerenleven*, 2e dr. Deventer z.j., pag. 359; G 221 geeft *houwpoer* voor het hakblok; B e r g e r pag. 10 vermeldt *purn* = *Holz-klotz* en *hōlsknurn* = *Klotz*, auf dem die Holzschuhe mit dem Beil grob „behauen” werden. In Doetinchem noteerde ik *poer*, *poertje* in de betekenis van een houten ondersteunsel, b.v. om een gebroken balk te stutten. Zo kan *porremes* geheel parallel met *paalmes* en *blokmes* verklaard worden. De vorm *porrelmes* heeft dan als tussenstadium het ww. *porren* (cfr. *afporzen* L 235; V a k t a a l) en het daarvan weer gevormde „porrelen”, zoals ook *afpalen* en *afkrammen* (zie V a k t a a l) denominatieven zijn. Het oude ww. *porren*, dat boren betekent en dus slecht past in dit verband, wordt dan vermeden. De vorm *afpaarmes* kan zijn aa danken aan invloed van *paalmes*. Merkwaardig en vreemd blijft evenwel het Groningse *porreknieper* als heulbanknaam (G 37), zelfs als men aanneemt dat het ontstaan zou zijn voor een gecombineerd werktuig snijblok-heulbank (vgl. kaart 14); „knieppor” zou geen enkele moeilijkheid opleveren. (Voor *poer* zie men WNT XII 2980).

De naam *krammes* valt wat uit de toon, wanneer men opmerkt dat er naast de zoëven genoemde groep van namen eigenlijk nog slechts één tweede aan te wijzen is, omvattende alle woorden die ontstaan zijn na de invoering van het fijnmes: *voorsnijmes*, *voorsnijder*, *grof blokmes*, *ruw blokmes*, *grofmes*, *grofsnijder*, *ruwmes*, *ruwsnijder* en *grofsnijmes*. Woorden die daarna nog overblijven hebben weinig karakteristieks: *snijmes*, *afsnijmes*, *opsnijmes*, *klompenmes*, *grote mes*, *snuppermes* en de meeste onder D genoemde. *Krammes* heeft een duidelijk geografisch patroon en het is daarom niet over het hoofd te zien. Ik geloof, dat de uitzonderlijke positie haar konsekwenties moet hebben voor de reconstructie van de geschiedenis van het werktuig. Een volkomen andere benaming moet immers wel verband houden met een volkomen andere situatie in de gebieden waar ze voorkomt. Voorlopig stel ik vast, dat we de naam niet anders hoeven te duiden dan: mes dat vastgehaakt wordt onder een kram; dat deze kram niet een verwaarloosbaar detail is dat aan de aandacht ontsnapt en onbenaamd blijft, blijkt uit de uitdrukkelijke vermelding van een *kramme* voor H u l s t e. Er schijnt niets te